МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

Кафедра методологій крос-культурних практик

Методичні вказівки

до дисципліни «Педагогічний практикум»

для студентів спеціальностей В1 "Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво"

галузі знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»

третього (науково-освітнього) рівня вищої освіти

ОНП Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

Харків – 2026

Методичні вказівки до проходження педагогічного практикуму для здобувачів третього рівня освіти ОНП В1 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво». Розробники: Алфьорова З.І., Мусієнко О.В. Харків: ХДАДМ, 2026. 33 с.

Розробник: доктор мистецтвознавства, професор, завідувачка кафедри методологій крос-культурних практик Зоя АЛФЬОРОВА, старша викладачка кафедри фотомистецтва та візуальних практик Ольга МУСІЄНКО,

Рецензент:

Кандидат філософських наук, доцент, декан факультету «Образотворче мистецтво» ХДАДМ Ольга ІВАЩЕНКО.

Затверджено на засіданні кафедри методологій крос-культурних практик («22» _вересня_ 2026 р., протокол № 3_).

Рекомендовано до друку вченою радою Харківської державної академії дизайну і мистецтв («__» _____ 2026 р., протокол № _).

ЗМІСТ

Вступ……

Загальні положення……

План і зміст курсу……..

Вказівки щодо ведення роботи……..

Рекомендована література……..

ВСТУП

Методичні вказівки до проходження педагогічного практикуму для здобувачів третього рівня вищої освіти за ОНП В1 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» спрямовані на формування педагогічної компетентності майбутніх докторів філософії, розвиток готовності до викладацької діяльності у закладах вищої освіти мистецького спрямування та набуття практичних навичок організації освітнього процесу. Вони визначають основні напрями педагогічної діяльності аспірантів, методичні засади підготовки й проведення лекційних і практичних занять, розроблення навчально-методичних матеріалів, добору ефективних методів навчання та оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів освіти.

Актуальність методичних вказівок зумовлена необхідністю підготовки науково-педагогічних працівників нового покоління, здатних поєднувати сучасні мистецтвознавчі дослідження з інноваційними освітніми практиками. Динамічний розвиток аудіовізуального мистецтва та виробництва, цифровізація освітнього середовища, поширення мультимедійних технологій і трансформація професійних компетентностей фахівців потребують оновлення змісту, методів і форм викладання профільних дисциплін. Особливого значення набуває здатність майбутніх викладачів інтегрувати дослідницький досвід у навчальний процес, розвивати критичне мислення, творчу самостійність і практичні навички здобувачів освіти.

Педагогічний практикум забезпечує перехід від теоретичного засвоєння педагогічних знань до їх практичного застосування, сприяє формуванню навичок педагогічного проєктування, комунікації, рефлексії та самооцінювання професійної діяльності. Методичні вказівки покликані допомогти аспірантам системно організувати проходження практикуму, визначити зміст і послідовність виконання його завдань, підготувати необхідну навчально-методичну та звітну документацію. Їх використання сприятиме підвищенню якості педагогічної підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти та формуванню їхньої готовності до професійної діяльності у сфері вищої мистецької освіти.

Мета методичних вказівок — забезпечити методичний супровід проходження Педагогічного практикуму здобувачами третього рівня вищої освіти за ОНП В1 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво», сприяти формуванню їхньої педагогічної

компетентності, готовності до викладацької діяльності у закладах вищої освіти мистецького спрямування, здатності самостійно проєктувати й проводити навчальні заняття, розробляти навчально-методичні матеріали, застосовувати сучасні педагогічні методи та цифрові технології, а також інтегрувати результати власних наукових досліджень у викладання фахових дисциплін з аудіовізуального мистецтва та виробництва.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – набуття навичок та вмінь навчально-методичної роботи в сучасних умовах.

Завдання – оволодіння здобувачами сучасними технологіями, методами та методиками викладання навчальних дисциплін; виховання у здобувачів творчого підходу до навчально-методичної роботи; формування у здобувачів потреби у самовдосконаленні та підвищенні своєї кваліфікації; прищеплення здобувачам професійних якостей викладача: вміння готувати лекційний матеріал з використанням сучасних інноваційних досягнень в науці і техніці; чітко, доступно, логічно та послідовно викладати матеріал дисципліни; керувати увагою аудиторії тощо; набуття здобувачами здатності до критичного оцінювання проведення лекцій та інших видів аудиторних занять, формулювання висновків щодо організації власної викладацької діяльності.

Компетентності та програмні результати навчання навчальної дисципліни (згідно з освітньою програмою)

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	**Програмні результати навчання**
ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК4 Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. ЗК 5 Здатність використовувати обґрунтовану методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з аудіовізуального мистецтва та виробництва, отримання нових знань та здійснення інновацій. РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері аудіовізуального мистецтва та

аудіовізуального мистецтва та виробництва та у викладацькій практиці. СК6. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.	виробництва, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.

Осінній семестр:

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Загально-методологічного засади проходження педагогічного практикуму

Тема 1. Організація і здійснення освітнього процесу у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва

Тема 2. Нормативна та методична документація, яка забезпечуєм освітній процес в ЗВО 1-2 рівня вищої освіти, 3-4 рівня вищої освіти

Змістовний модуль 2. Практичні навички мистецького освітянства

Тема 3. Підготовка і проведення лекційного заняття з фахової дисципліни

Тема 4. Підготовка і проведення практичного заняття з фахової дисципліни

Тема 5. Проведення майстер-класу в межах плану профорієнтаційної діяльності

Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Організація і здійснення освітнього процесу у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва	10
Тема 2. Нормативна та методична документація, яка забезпечуєм освітній процес в ЗВО 1-2 рівня вищої освіти, 3-4 рівня вищої освіти	10
Тема 3. Підготовка і проведення лекційного заняття з фахової дисципліни	10
Тема 4. Підготовка і проведення практичного заняття з фахової дисципліни	10
Тема 5. Проведення майстер-класу в межах плану профорієнтаційної діяльності	10
Всього	**50**

8. Самостійна робота

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Організація і здійснення освітнього процесу у сфері	8

аудіовізуального мистецтва та виробництва	
Тема 2. Нормативна та методична документація, яка забезпечуєм освітній процес в ЗВО 1-2 рівня вищої освіти, 3-4 рівня вищої освіти	8
Тема 3. Підготовка і проведення лекційного заняття з фахової дисципліни	8
Тема 4. Підготовка і проведення практичного заняття з фахової дисципліни	8
Тема 5. Проведення майстер-класу в межах плану профорієнтаційної діяльності	8
Всього	**40**

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Основна спрямованість дисципліни «Педагогічний практикум» полягає у формуванні практичної готовності здобувачів третього рівня вищої освіти до здійснення науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти мистецького спрямування. Дисципліна передбачає набуття досвіду планування, організації та проведення навчальних занять, розроблення навчально-методичних матеріалів, застосування сучасних педагогічних методів і цифрових технологій, а також інтеграції результатів власних наукових досліджень у викладання фахових дисциплін за ОНП В1 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво». Практикум реалізується у третьому семестрі другого року навчання в обсязі 3 кредитів ECTS за індивідуальним графіком, погодженим науковим керівником і затвердженим випусковою кафедрою, та передбачає поєднання аудиторної й самостійної роботи здобувача.

Мета заліку з дисципліни «Педагогічний практикум» — оцінити рівень сформованості педагогічних компетентностей здобувача, його готовність самостійно планувати й проводити навчальні заняття, використовувати відповідні змісту дисципліни методи та засоби навчання, розробляти навчально-методичне забезпечення, здійснювати рефлексивний аналіз власної педагогічної діяльності та застосовувати набуті знання й уміння в освітньому процесі закладу вищої освіти мистецького спрямування. Підставою для отримання заліку є виконання завдань практикуму відповідно до індивідуального графіка, представлення передбаченої звітної документації та підтвердження досягнення визначених результатів навчання.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0– 16
2	Поточний контроль	0– 16
3	Поточний контроль	0– 16
4	Поточний контроль	0– 16
5	Поточний контроль	0– 16
	Підготовка та презентація звіту	0–20
	Всього балів	**100**

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали			Критерії оцінювання
	0–17	0–20	
A+	10-17	20	Здобувач в повному обсязі опанував програму Педагогічного практикуму, сформував індивідуальний план підготовки лекційного, практичного занять та майстер-класу, вчасно оформив звітні документи та був заслуханий на засіданні кафедри. За підсумками Педагогічного практикуму виступив на фаховій конференції. к
A	15-17	20	Здобувач в повному обсязі опанував програму Педагогічного практикуму, сформував індивідуальний план підготовки лекційного, практичного занять та майстер-класу, вчасно оформив звітні документи та був заслуханий на засіданні кафедри.
A-	11-17	20	Здобувач в повному обсязі опанував програму Педагогічного практикуму, сформував індивідуальний план підготовки лекційного, практичного занять та майстер-класу, вчасно оформив звітні документи та був заслуханий на засіданні кафедри з рекомендаціями.
B	12–17	20	Здобувач в повному обсязі опанував програму Педагогічного практикуму, сформував індивідуальний план підготовки лекційного, практичного занять та майстер-класу, але не дуже вчасно оформив звітні документи та був заслуханий на засіданні кафедри з рекомендаціями.
C	8–11	11-17	Здобувач в повному обсязі опанував програму Педагогічного практикуму, сформував індивідуальний план підготовки лекційного, практичного занять та майстер-класу, але не дуже вчасно оформив звітні документи та був заслуханий на засіданні кафедри з рекомендаціями.
D	4–7	7-17	Здобувач не в повному обсязі опанував програму Педагогічного практикуму, сформував індивідуальний план підготовки лекційного, практичного занять та майстер-класу, але не дуже вчасно оформив звітні документи та був заслуханий на засіданні кафедри з рекомендаціями.
E	1–3	1–9	Здобувач не в достатньому обсязі опанував програму Педагогічного практикуму, сформував індивідуальний план підготовки лекційного,

			практичного занять та майстер-класу, але не дуже вчасно оформив звітні документи та був заслуханий на засіданні кафедри з рекомендаціями.
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

Шкала оцінювання: ECTS ТА НАЦІОНАЛЬНА

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)		Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+	98–100	Задовільно	64–74	D
			A	95–97		60–63	E
			A-	90–94	Незадовільно	35–59	FX
Добре	82–89	B			Незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C					

ПЛАН І ЗМІСТ КУРСУ

Тема 1. Організація і здійснення освітнього процесу у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва

Зміст підготовчого завдання

1. Ознайомитися з нормативно-правовими засадами організації освітнього процесу у закладах вищої освіти України, зокрема з положеннями законодавства про вищу освіту, стандартами вищої освіти та внутрішніми документами закладу вищої освіти.
2. Проаналізувати структуру освітньо-наукової програми, навчального плану й силабусу фахової дисципліни у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва.
3. Визначити основні етапи підготовки й проведення навчального заняття: формулювання мети, визначення очікуваних результатів навчання, добір змісту, методів, засобів і форм організації навчальної діяльності.
4. Розглянути специфіку організації лекційних, практичних і семінарських занять з аудіовізуального мистецтва та виробництва з урахуванням поєднання теоретичного матеріалу, аналізу мистецьких творів і практикоорієнтованих завдань.
5. Підготувати короткий аналітичний опис організації освітнього процесу в межах обраної фахової дисципліни із зазначенням її мети, очікуваних результатів навчання, форм занять і методів оцінювання.

Методичні вказівки до виконання підготовчого завдання

На першому етапі необхідно опрацювати нормативні документи, які визначають загальні принципи організації освітнього процесу у вищій освіті, права й обов’язки його учасників, вимоги до якості освіти та академічної доброчесності. Слід звернути увагу на компетентнісний підхід, студентоцентроване навчання, забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії та прозорість оцінювання. Під час ознайомлення з локальними документами закладу вищої освіти доцільно з’ясувати, як загальні нормативні вимоги реалізуються в організації навчальної роботи та методичному забезпеченні дисциплін.

На другому етапі потрібно проаналізувати освітню програму та силабус обраної фахової дисципліни, встановити зв’язок між її метою, програмними результатами

навчання, змістом тем і формами контролю. Особливу увагу слід приділити специфіці аудіовізуального мистецтва та виробництва як сфери, у якій теоретичне осмислення художніх явищ поєднується з аналізом аудіовізуальних творів, дослідженням виробничих процесів і виконанням творчих завдань. Необхідно обґрунтувати вибір методів навчання відповідно до змісту дисципліни та очікуваних результатів.

На завершальному етапі слід систематизувати результати аналізу та підготувати короткий опис організації освітнього процесу за обраною дисципліною. У роботі потрібно показати, як визначені мета та результати навчання реалізуються через зміст занять, методи викладання, самостійну роботу та оцінювання. Результати підготовчого завдання мають засвідчити здатність здобувача критично аналізувати освітню документацію, планувати навчальну діяльність і враховувати особливості підготовки фахівців у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва.

Самостійна робота

Самостійна робота передбачає поглиблене вивчення нормативних, організаційних і методичних засад освітнього процесу у закладах вищої освіти, а також дослідження особливостей їх реалізації у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва. Здобувач опрацьовує нормативні документи, освітньо-професійні й освітньо-наукові програми, навчальні плани, силабуси та інші матеріали, що визначають зміст і організацію навчання.

У межах самостійної роботи необхідно дослідити взаємозв’язок між метою освітньої компоненти, програмними результатами навчання, змістом навчальних занять, самостійною роботою та критеріями оцінювання. Особливу увагу слід приділити використанню аудіовізуальних матеріалів, аналізу мистецьких творів, творчих і дослідницьких завдань, цифрових освітніх ресурсів та інтерактивних методів навчання.

Підсумком самостійної роботи має стати аналітичний матеріал, у якому розкрито особливості організації освітнього процесу за обраною фаховою дисципліною, визначено ефективні методи навчання та запропоновано способи вдосконалення навчально-методичного забезпечення. Результати роботи можуть бути використані під час підготовки до проведення занять у межах педагогічного практикуму.

Мета самостійної роботи

Мета самостійної роботи — поглибити знання здобувачів щодо нормативних, організаційних і методичних засад освітнього процесу у вищій освіті, сформувати вміння аналізувати освітню документацію, визначати взаємозв'язок між метою, змістом, методами й результатами навчання, а також розвинути здатність самостійно планувати та методично забезпечувати викладання фахових дисциплін у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва.

Методичні вказівки до виконання самостійної роботи

На першому етапі здобувачеві необхідно визначити нормативну основу організації освітнього процесу, опрацювати законодавчі акти й документи закладу вищої освіти, що регламентують планування навчальної роботи, реалізацію освітніх програм, оцінювання результатів навчання та забезпечення якості освіти. Під час роботи з нормативними джерелами слід користуватися їхніми чинними редакціями й розмежовувати загальнодержавні вимоги та внутрішні процедури конкретного закладу освіти.

На другому етапі необхідно обрати фахову дисципліну з аудіовізуального мистецтва та виробництва й проаналізувати її силабус або робочу програму. Доцільно визначити мету дисципліни, очікувані результати навчання, тематичну структуру, співвідношення аудиторної та самостійної роботи, методи викладання та форми контролю. Особливу увагу потрібно приділити відповідності методів навчання специфіці мистецької освіти, зокрема потребі поєднувати теоретичний аналіз, інтерпретацію аудіовізуальних творів, дослідницьку діяльність і практичне виконання завдань.

На третьому етапі здобувач має узагальнити результати аналізу та сформулювати власні пропозиції щодо вдосконалення організації освітнього процесу. Рекомендації можуть стосуватися оновлення навчально-методичних матеріалів, упровадження інтерактивних методів, використання цифрових платформ, удосконалення критеріїв оцінювання та розширення можливостей самостійної роботи студентів. Підготовлений матеріал повинен бути логічно структурованим, аргументованим і придатним для практичного використання під час проходження педагогічного практикуму.

Основна література

1. Верховна Рада України. (2014). Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text

2. Верховна Рада України. (2017). Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text

3. Кабінет Міністрів України. (2011). Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова від 23 листопада 2011 року № 1341. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text

4. Кабінет Міністрів України. (2016). Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): Постанова від 23 березня 2016 року № 261. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text

5. Кузьмінський, А. І. (2005). Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Знання.

6. Ортинський, В. Л. (2009). Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Центр учбової літератури.

7. Фіцула, М. М. (2014). Педагогіка вищої школи: навчальний посібник (2-ге вид., доповнене). Академвидав.

8. Харківська державна академія дизайну і мистецтв. (чинна редакція). Положення про організацію освітнього процесу в Харківській державній академії дизайну і мистецтв. Офіційний вебсайт ХДАДМ.

Тема 2. Нормативна та методична документація, яка забезпечуєм освітній процес в ЗВО 1-2 рівнів вищої освіти, 3-4 рівнів вищої освіти

Зміст підготовчого завдання

1. Опрацювати законодавчі та нормативно-правові документи, які регулюють діяльність закладів фахової передвищої та вищої освіти в Україні.
2. Визначити призначення та особливості використання основних документів, що забезпечують організацію освітнього процесу: освітніх програм, навчальних

планів, робочих програм дисциплін, силабусів, графіків освітнього процесу, розкладів занять і документів оцінювання.

3. Проаналізувати відмінності між нормативним забезпеченням освітнього процесу у закладах фахової передвищої освіти та закладах вищої освіти, які здійснюють підготовку бакалаврів, магістрів і докторів філософії.
4. Ознайомитися з внутрішніми положеннями закладу вищої освіти, що регулюють організацію освітнього процесу, забезпечення якості освіти, академічну доброчесність і визнання результатів навчання.
5. Підготувати структуровану таблицю основних нормативних і методичних документів із зазначенням їхнього призначення, сфери застосування та ролі в організації освітнього процесу.

Методичні вказівки до виконання підготовчого завдання

На першому етапі необхідно ознайомитися із законодавчими актами України, які визначають правові засади функціонування системи освіти, зокрема законами України «Про освіту», «Про вищу освіту» та «Про фахову передвищу освіту». Під час опрацювання джерел важливо встановити, які вимоги є спільними для різних типів закладів освіти, а які зумовлені особливостями відповідного рівня освіти. Слід використовувати чинні редакції нормативних документів з офіційного вебпорталу Верховної Ради України.

На другому етапі потрібно систематизувати документацію, яка безпосередньо забезпечує освітній процес. Доцільно розмежувати документи державного рівня, стандарти освіти, документи інституційного рівня та навчально-методичні матеріали окремих освітніх компонентів. Особливу увагу слід приділити взаємозв’язку між освітньою програмою, навчальним планом, силабусом, результатами навчання, видами навчальної діяльності та критеріями оцінювання. Для порівняння можна використати документи двох закладів освіти різного типу або рівня.

На завершальному етапі необхідно оформити результати у вигляді таблиці або аналітичної довідки. Для кожного документа слід зазначити його повну назву, орган або заклад, що його затверджує, основне призначення та практичне значення для викладача й здобувача освіти. У висновках варто визначити, як нормативна й методична документація забезпечує послідовність освітнього процесу, прозорість

оцінювання, реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії та внутрішню систему забезпечення якості освіти.

Самостійна робота

Самостійна робота передбачає поглиблене вивчення нормативних і методичних засад організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої та вищої освіти. Здобувачі опрацьовують законодавчі акти, стандарти освіти, положення про організацію освітнього процесу, документи щодо забезпечення якості освіти, академічної доброчесності та оцінювання результатів навчання.

У процесі самостійної роботи необхідно дослідити структуру та функції основних освітніх документів, з’ясувати особливості їх розроблення, затвердження, використання й перегляду. Доцільно порівняти документацію закладу фахової передвищої освіти та закладу вищої освіти, визначивши спільні принципи організації навчання й відмінності, зумовлені типом закладу та рівнем освіти.

Результатом самостійної роботи має стати систематизований перелік нормативних і методичних документів із короткими поясненнями щодо їхнього призначення та практичного застосування. Матеріали повинні засвідчувати здатність здобувача орієнтуватися в нормативному забезпеченні освітнього процесу й використовувати відповідну документацію під час підготовки та проведення навчальних занять у межах педагогічного практикуму.

Мета самостійної роботи

Мета самостійної роботи — сформувати в здобувачів системне розуміння нормативної та методичної документації, яка регулює освітній процес у закладах фахової передвищої та вищої освіти, розвинути вміння аналізувати й порівнювати документи різних рівнів, визначати їхнє функціональне призначення та застосовувати відповідні нормативні вимоги під час планування, методичного забезпечення й організації викладацької діяльності у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва.

Методичні вказівки до виконання самостійної роботи

На початковому етапі здобувачеві необхідно сформувати перелік основних нормативних джерел, які регулюють функціонування закладів фахової передвищої та вищої освіти. Рекомендовано користуватися офіційними ресурсами Верховної Ради України, Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Під час опрацювання документів потрібно перевіряти їхню чинність, дату ухвалення, наявність змін і сферу застосування, не ототожнюючи нормативні акти державного рівня з локальними документами конкретного закладу освіти.

Наступним етапом є аналіз документації, що регламентує повсякденну навчальну діяльність: освітніх програм, навчальних планів, силабусів, робочих програм навчальних дисциплін, графіків освітнього процесу, розкладів занять, форм контролю та критеріїв оцінювання. Необхідно встановити, як ці документи пов’язані між собою, хто відповідає за їх розроблення та затвердження та як вони забезпечують досягнення результатів навчання. Для порівняльного аналізу доцільно використати відкриті документи двох закладів освіти, обов’язково враховуючи відмінності в їхньому правовому статусі.

На завершальному етапі здобувач має оформити результати у вигляді таблиці або аналітичної довідки, де для кожного документа визначено назву, рівень нормативного регулювання, призначення, порядок застосування та значення для педагогічної діяльності. У підсумкових висновках необхідно пояснити, як знання нормативних вимог допомагає викладачеві планувати навчальні заняття, забезпечувати прозорість оцінювання, дотримуватися академічної доброчесності та брати участь у внутрішніх процедурах забезпечення якості освіти.

Основна література

1. Верховна Рада України. (1996). Конституція України. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text

2. Верховна Рада України. (2014). Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text

3. Верховна Рада України. (2017). Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text

4. Верховна Рада України. (2019). Про фахову передвищу освіту: Закон України від 6 червня 2019 року № 2745-VIII. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text

5. Кабінет Міністрів України. (2015). Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності: Постанова від 30 грудня 2015 року № 1187. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-п#Text

6. Кабінет Міністрів України. (2016). Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): Постанова від 23 березня 2016 року № 261. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-п#Text

7. Міністерство освіти і науки України. (2019). Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Наказ від 11 липня 2019 року № 977. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text

8. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. (б. д.). Нормативні документи та матеріали щодо акредитації освітніх програм. https://naqa.gov.ua/

Тема 3. Підготовка і проведення лекційного заняття з фахової дисципліни

Зміст підготовчого завдання

1. Опрацювати основні психолого-педагогічні та методичні засади організації лекційного заняття у закладі вищої освіти, визначити його місце в структурі освітнього процесу та функції у формуванні професійних компетентностей здобувачів освіти.
2. Ознайомитися з робочою програмою навчальної дисципліни, силабусом та іншими навчально-методичними матеріалами з фахової дисципліни, визначити тему лекції, її відповідність меті освітнього компонента, програмним результатам навчання й попередньо засвоєному матеріалу.

3. Розробити план-конспект лекційного заняття, сформулювати його тему, мету, навчальні завдання та очікувані результати; визначити логіку викладу матеріалу, основні поняття, проблемні питання, приклади з історії та сучасної практики аудіовізуального мистецтва та виробництва.
4. Підготувати навчально-методичне забезпечення лекції: презентацію, ілюстративний і відеоматеріал, приклади аудіовізуальних творів, фрагменти наукових публікацій або інші ресурси, що сприяють розумінню теми та активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти.
5. Визначити методи й прийоми проведення лекції, способи взаємодії з аудиторією, форми постановки проблемних запитань і перевірки розуміння матеріалу. Передбачити підсумкове узагальнення, питання для самопідготовки та рекомендації щодо подальшого опрацювання теми.

Методичні вказівки до виконання підготовчого завдання

Під час виконання підготовчого завдання необхідно виходити з того, що лекція у закладі вищої освіти є не лише формою систематизованого передавання знань, а й засобом розвитку аналітичного мислення, формування професійного світогляду та залучення здобувачів до наукового осмислення фахових проблем. Особливу увагу слід приділити взаємозв’язку змісту лекції з освітньою програмою, результатами навчання та специфікою підготовки фахівців у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва.

Розробляючи план-конспект, доцільно дотримуватися послідовної структури: організаційний вступ, обґрунтування актуальності теми, виклад основного матеріалу, аналіз прикладів, проміжні узагальнення та підбиття підсумків. Зміст лекції має бути логічним, науково обґрунтованим і доступним для відповідної аудиторії. Важливо не перевантажувати заняття фактологічною інформацією, а зосередитися на ключових поняттях, проблемах, концепціях і професійних ситуаціях, які допомагають здобувачам зрозуміти сутність теми.

Під час підготовки презентації та інших навчальних матеріалів необхідно забезпечити їхню змістову відповідність плану лекції, належну якість візуального оформлення та коректність використання джерел. Ілюстрації, фрагменти фільмів, відео та інші аудіовізуальні приклади варто добирати відповідно до навчальної мети, а не лише для урізноманітнення викладу. Підготовлені матеріали мають передбачати

взаємодію з аудиторією, стимулювати критичне осмислення проблеми та давати змогу оцінити досягнення запланованих результатів навчання.

Самостійна робота

Самостійна робота передбачає поглиблене опрацювання теоретичних і методичних засад підготовки та проведення лекційних занять у закладах вищої освіти. Здобувачеві необхідно проаналізувати функції лекції, її основні різновиди, принципи добору змісту навчального матеріалу, вимоги до його структурування та способи забезпечення науковості, системності та доступності викладу.

Наступним етапом є самостійне розроблення плану-конспекту лекції з однієї з тем фахової дисципліни відповідно до освітньо-наукової програми «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво». У процесі підготовки потрібно визначити мету й очікувані результати заняття, сформувати його змістову структуру, дібрати наукові джерела, професійні приклади та візуальні матеріали. Доцільно передбачити проблемні запитання, що спонукатимуть здобувачів освіти до аналізу аудіовізуальних явищ, порівняння концепцій і формулювання власних висновків.

Завершальним етапом є критичне оцінювання розробленого лекційного заняття. Необхідно перевірити відповідність змісту поставленій меті, логічність переходів між структурними частинами, обґрунтованість використаних джерел, доречність ілюстративного матеріалу та реалістичність запланованого розподілу часу. Результати самостійної роботи оформлюються у вигляді плану-конспекту лекції з переліком використаних джерел і, за потреби, презентацією або іншими супровідними матеріалами.

Мета самостійної роботи

Мета самостійної роботи — поглибити знання здобувачів щодо теоретичних і методичних засад підготовки та проведення лекційних занять у закладах вищої освіти, сформувати вміння самостійно визначати мету й очікувані результати лекції, структурувати навчальний матеріал, добирати наукові джерела та аудіовізуальні приклади, застосовувати сучасні методи викладання й розробляти навчально-методичне забезпечення фахової дисципліни з урахуванням специфіки аудіовізуального мистецтва та виробництва.

Методичні вказівки до виконання самостійної роботи

Самостійну роботу рекомендується розпочати з опрацювання навчально-методичної літератури з педагогіки вищої освіти та нормативних документів, які визначають загальні засади організації освітнього процесу. Особливу увагу слід приділити ролі лекції в системі навчальних занять, її дидактичним функціям, принципам науковості й послідовності викладу, а також можливостям використання проблемного та інтерактивного навчання. Теоретичні положення необхідно співвідносити з особливостями підготовки фахівців мистецького профілю.

Під час розроблення лекції слід обрати тему, яка відповідає змісту фахової дисципліни та передбачає можливість поєднання теоретичного аналізу з розглядом конкретних творів, творчих практик або виробничих процесів. Матеріал необхідно впорядкувати відповідно до логіки розкриття проблеми, визначити ключові поняття та сформулювати запитання для залучення аудиторії до обговорення. Презентацію, відеофрагменти й інші ілюстративні матеріали варто використовувати як інструменти пояснення, аналізу та порівняння, забезпечуючи коректне зазначення авторства й джерел.

Після завершення роботи необхідно здійснити самоаналіз підготовленої лекції за такими критеріями: відповідність мети змісту й очікуваним результатам навчання; наукова достовірність і актуальність матеріалу; логічність структури; обґрунтованість методів викладання; якість візуального супроводу; можливість активної участі здобувачів освіти; дотримання академічної доброчесності. За результатами самоаналізу доцільно внести необхідні корективи до плану-конспекту та визначити аспекти, які потребують удосконалення під час безпосереднього проведення лекційного заняття.

Основна література

1. Верховна Рада України. (2014). Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text

2. Верховна Рада України. (2017). Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text

3. Волкова, Н. П. (2007). Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів (2-ге вид., перероб. і доп.). Видавничий центр «Академія».

4. Зязюн, І. А. (Ред.). (2008). Педагогічна майстерність: Підручник (3-тє вид., допов. і перероб.). СПД Богданова А. М.

5. Кузьмінський, А. І. (2005). Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. Знання.

6. Ортинський, В. Л. (2009). Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. Центр учбової літератури.

7. Фіцула, М. М. (2014). Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник (2-ге вид., допов.). Академвидав.

8. Міністерство освіти і науки України. (2019). Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Наказ від 11 липня 2019 року № 977. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text

Тема 4. Підготовка і проведення практичного заняття з фахової дисципліни

Зміст підготовчого завдання

1. Опрацювати психолого-педагогічні та методичні засади організації практичних занять у закладах вищої освіти, визначити їхню мету, основні функції та місце в системі професійної підготовки здобувачів освіти.
2. Ознайомитися з робочою програмою навчальної дисципліни та силабусом, визначити тему практичного заняття, його зв’язок із лекційним матеріалом, програмними результатами навчання та компетентностями, передбаченими освітньою програмою.
3. Розробити план практичного заняття, сформулювати його мету, навчальні завдання та очікувані результати; визначити послідовність виконання завдань, необхідні матеріали, методи роботи та критерії оцінювання результатів діяльності здобувачів освіти.
4. Підготувати навчально-методичне забезпечення практичного заняття: інструкції до виконання завдань, аналітичні матеріали, приклади аудіовізуальних творів,

кейси з практики аудіовізуального виробництва, презентацію, цифрові ресурси або інші допоміжні матеріали відповідно до теми.

5. Визначити методи активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти, способи організації індивідуальної та групової роботи, форми обговорення результатів і прийоми зворотного зв'язку. Передбачити підбиття підсумків заняття, самооцінювання виконаних завдань і формулювання рекомендацій для подальшої самостійної роботи.

Методичні вказівки до виконання підготовчого завдання

Під час виконання підготовчого завдання необхідно враховувати специфіку практичного заняття як форми освітнього процесу, спрямованої на застосування теоретичних знань, розвиток професійних умінь і формування здатності розв'язувати фахові завдання. На відміну від лекції, практичне заняття передбачає активну діяльність здобувачів освіти: виконання вправ, аналіз проблемних ситуацій, обговорення професійних кейсів, розроблення проєктних рішень або презентацію результатів власної роботи. Тому зміст заняття має бути безпосередньо пов'язаний із його метою та очікуваними результатами навчання.

Під час розроблення плану практичного заняття слід визначити його основні етапи: організаційний вступ, актуалізацію попередніх знань, пояснення завдання та критеріїв оцінювання, виконання практичної роботи, обговорення результатів і підбиття підсумків. Завдання мають відповідати рівню підготовки здобувачів освіти, бути чітко сформульованими та передбачати конкретний результат діяльності. Для дисциплін зі сфери аудіовізуального мистецтва та виробництва доцільно використовувати аналіз аудіовізуальних творів, порівняння творчих і виробничих стратегій, розгляд професійних ситуацій, роботу з візуальними матеріалами та моделювання окремих етапів виробничого процесу.

Особливу увагу необхідно приділити добору методів навчання, організації взаємодії між учасниками освітнього процесу та оцінюванню результатів практичної роботи. Доцільно поєднувати індивідуальні та групові форми діяльності, проблемно-аналітичні завдання, дискусії, метод аналізу кейсів і проєктні методики. Критерії оцінювання потрібно визначити заздалегідь, співвіднести їх із поставленими завданнями та повідомити здобувачам освіти до початку виконання роботи.

Підготовлені матеріали мають забезпечувати послідовність заняття, можливість перевірки результатів навчання та отримання конструктивного зворотного зв’язку.

Самостійна робота

Самостійна робота передбачає поглиблене вивчення методики підготовки та проведення практичних занять у закладах вищої освіти. Здобувачеві необхідно проаналізувати дидактичні функції практичного заняття, його відмінності від лекційних і семінарських форм навчання, принципи добору практичних завдань та способи організації активної пізнавальної діяльності. Окрему увагу слід приділити взаємозв’язку практичної роботи з результатами навчання, професійними компетентностями й змістом відповідної фахової дисципліни.

Наступним етапом є розроблення методичного сценарію практичного заняття з дисципліни, пов’язаної з аудіовізуальним мистецтвом та виробництвом. Необхідно обрати тему, визначити мету, завдання та очікувані результати, розробити послідовність практичних дій, підготувати інструкції для здобувачів освіти та визначити критерії оцінювання. Зміст завдань має сприяти не лише закріпленню теоретичних знань, а й розвитку аналітичних, творчих, комунікативних і проєктних умінь, необхідних для професійної діяльності в аудіовізуальній сфері.

Завершальним етапом самостійної роботи є оцінювання методичної доцільності розробленого заняття. Потрібно перевірити відповідність завдань темі та очікуваним результатам, логічність структури, реалістичність запланованого часу, доступність інструкцій і прозорість критеріїв оцінювання. Результати роботи оформлюються у вигляді плану-конспекту практичного заняття з необхідними навчально-методичними матеріалами. Доцільно також підготувати короткий самоаналіз, у якому визначити сильні сторони розробки та аспекти, що потребують удосконалення.

Мета самостійної роботи

Мета самостійної роботи — поглибити знання здобувачів щодо дидактичних і методичних засад організації практичних занять у закладах вищої освіти, сформувати вміння самостійно проєктувати їхню структуру, визначати мету, завдання й очікувані результати навчання, розробляти практико-орієнтовані завдання, добирати ефективні методи навчання та засоби оцінювання, а також створювати навчально-методичні

матеріали з урахуванням специфіки підготовки фахівців з аудіовізуального мистецтва та виробництва.

Методичні вказівки до виконання самостійної роботи

Роботу рекомендується розпочати з опрацювання навчальної літератури з педагогіки вищої школи та методики викладання, звернувши увагу на особливості практичного заняття як форми застосування й перевірки засвоєних знань. Необхідно визначити, як зміст заняття, характер практичних завдань і способи взаємодії з аудиторією впливають на досягнення результатів навчання. Теоретичні положення слід співвідносити з вимогами освітньої програми, робочої програми дисципліни та реальними потребами професійної підготовки у сфері аудіовізуального мистецтва й виробництва.

Під час розроблення практичного заняття доцільно починати з формулювання очікуваних результатів, а потім добирати завдання, методи навчання та форми контролю, які забезпечують їх досягнення. Кожне завдання має містити зрозумілу інструкцію, визначений результат і, за потреби, критерії оцінювання. Варто передбачити можливість обговорення результатів, взаємооцінювання та рефлексії. Якщо заняття передбачає роботу з аудіовізуальними творами, цифровими платформами або матеріалами професійної практики, необхідно забезпечити доречність їх використання, належне зазначення джерел і дотримання принципів академічної доброчесності.

Після підготовки плану-конспекту потрібно провести його методичний самоаналіз. Оцінювання здійснюється за такими критеріями: відповідність змісту темі та меті заняття; узгодженість завдань із результатами навчання; логічність послідовності етапів; професійна спрямованість практичної діяльності; доцільність обраних методів; зрозумілість інструкцій; реалістичність розподілу часу; прозорість оцінювання. На завершення слід сформулювати висновки щодо готовності заняття до проведення та визначити можливі способи його вдосконалення з урахуванням рівня підготовки здобувачів освіти та специфіки навчальної дисципліни.

Основна література

1. Верховна Рада України. (2014). Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text

2. Верховна Рада України. (2017). Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text

3. Волкова, Н. П. (2007). Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів (2-ге вид., перероб. і доп.). Видавничий центр «Академія».

4. Зязюн, І. А. (Ред.). (2008). Педагогічна майстерність: Підручник (3-тє вид., допов. і перероб.). СПД Богданова А. М.

5. Кузьмінський, А. І. (2005). Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. Знання.

6. Ортинський, В. Л. (2009). Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. Центр учбової літератури.

7. Фіцула, М. М. (2014). Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник (2-ге вид., допов.). Академвидав.

8. Міністерство освіти і науки України. (2019). Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Наказ від 11 липня 2019 року № 977. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text

Тема 5. Проведення майстер-класу в межах плану профорієнтаційної діяльності

Зміст підготовчого завдання

1. Ознайомитися з основними напрямами профорієнтаційної діяльності закладу вищої освіти, визначити її мету, цільові аудиторії, форми реалізації та роль майстер-класу в ознайомленні потенційних вступників зі специфікою мистецьких спеціальностей і майбутньою професійною діяльністю.
2. Проаналізувати план профорієнтаційної роботи відповідного структурного підрозділу або кафедри, визначити місце майстер-класу в системі запланованих

заходів, його цільову аудиторію, очікувані результати та можливості представлення освітньої програми «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво».

3. Розробити концепцію майстер-класу з урахуванням вікових особливостей, освітніх потреб та професійних інтересів учасників. Сформулювати тему, мету, завдання, очікувані результати, визначити зміст демонстраційної та практичної частин, а також передбачити способи залучення учасників до творчої діяльності.

4. Підготувати сценарний план майстер-класу, навчально-методичні й демонстраційні матеріали, необхідне обладнання, програмне забезпечення та цифрові ресурси. Передбачити практичне завдання, яке дасть змогу учасникам ознайомитися з окремими етапами створення аудіовізуального продукту, специфікою медіамистецтва або продюсування аудіовізуальних проєктів.

5. Визначити способи комунікації з учасниками, форми представлення освітньої програми та професійних перспектив, критерії оцінювання результативності заходу. Передбачити підсумкове обговорення, відповіді на запитання, отримання зворотного зв’язку та підготовку короткого звіту про проведення майстер-класу.

Методичні вказівки до виконання підготовчого завдання

Підготовку майстер-класу необхідно розпочинати з визначення його профорієнтаційної мети та цільової аудиторії. Важливо з’ясувати, які знання про аудіовізуальне мистецтво, медіавиробництво, освітню програму та майбутні професії можуть бути корисними для потенційних вступників. Зміст заходу має відповідати загальному плану профорієнтаційної діяльності закладу вищої освіти, сприяти формуванню обґрунтованого уявлення про особливості навчання та демонструвати зв’язок мистецької освіти з актуальними практиками аудіовізуальної індустрії.

Під час розроблення сценарію доцільно поєднати коротке ознайомлення з темою, демонстрацію професійних прийомів і самостійну практичну діяльність учасників. Наприклад, майстер-клас може передбачати створення короткої аудіовізуальної історії, розроблення концепції відеопроєкту, аналіз візуального образу, ознайомлення з основами монтажу або моделювання роботи творчо-виробничої команди. Практичне завдання має бути доступним для учасників без спеціальної фахової підготовки, водночас розкривати специфіку обраного напряму й давати можливість отримати конкретний творчий результат.

Під час підготовки необхідно перевірити готовність обладнання, цифрових ресурсів і демонстраційних матеріалів, передбачити раціональний розподіл часу та способи залучення всіх учасників. Особливу увагу слід приділити доступності пояснень, доброзичливій комунікації, підтримці творчої ініціативи та коректному представленню освітніх і професійних перспектив. Завершальна частина майстер-класу має передбачати демонстрацію результатів, обговорення досвіду учасників, відповіді на запитання щодо навчання та вступу, а також збирання зворотного зв'язку для подальшого вдосконалення профорієнтаційної роботи.

Самостійна робота

Самостійна робота передбачає вивчення теоретичних і методичних засад профорієнтаційної діяльності у закладах вищої освіти, зокрема мистецького спрямування. Необхідно проаналізувати основні форми професійної орієнтації, визначити особливості взаємодії з потенційними вступниками та з'ясувати, яким чином майстер-клас може сприяти ознайомленню молоді зі змістом навчання, специфікою мистецьких професій і можливостями професійної самореалізації в аудіовізуальній сфері.

Наступним етапом є самостійне розроблення концепції та сценарію профорієнтаційного майстер-класу, який відповідає напряму підготовки «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво». Здобувачеві необхідно визначити цільову аудиторію, тему, мету та очікувані результати заходу, спланувати його структурні етапи, підготувати практичне завдання та дібрати відповідні аудіовізуальні приклади. Доцільно передбачити участь аудиторії у творчому процесі, можливість командної роботи та презентацію отриманих результатів.

Завершальний етап самостійної роботи передбачає оцінювання профорієнтаційного потенціалу розробленого заходу. Потрібно проаналізувати, наскільки зміст майстер-класу відповідає інтересам цільової аудиторії, чи дає змогу продемонструвати специфіку фаху та чи сприяє формуванню усвідомленого інтересу до навчання за відповідною освітньою програмою. Результати оформлюються у вигляді концепції та сценарного плану майстер-класу з переліком необхідних матеріалів, описом практичного завдання та визначенням способів отримання зворотного зв'язку.

Мета самостійної роботи

Мета самостійної роботи — сформувати вміння планувати, організовувати й методично забезпечувати проведення майстер-класу в межах профорієнтаційної діяльності закладу вищої освіти; розвинути здатність визначати потреби цільової аудиторії, розробляти доступні практико-орієнтовані завдання, презентувати особливості освітньої програми «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво», демонструвати професійні можливості аудіовізуальної сфери та оцінювати результативність профорієнтаційного заходу.

Методичні вказівки до виконання самостійної роботи

Самостійну роботу рекомендується розпочати з аналізу плану профорієнтаційної діяльності кафедри або закладу вищої освіти та ознайомлення з особливостями організації комунікації з потенційними вступниками. Необхідно визначити цільову аудиторію майстер-класу, її можливий рівень обізнаності з аудіовізуальним мистецтвом і виробництвом, інтереси та очікування. На цій основі слід обрати тему та сформулювати мету заходу так, щоб вона поєднувала освітній, творчий і профорієнтаційний компоненти.

Під час розроблення сценарного плану потрібно передбачити послідовний перехід від ознайомлення з темою до демонстрації професійних прийомів і практичної діяльності учасників. Варто добирати завдання, які можна виконати в межах визначеного часу та з використанням доступних матеріалів і технічних засобів. Для майстер-класів з аудіовізуального мистецтва доцільно використовувати короткі відеофрагменти, візуальні приклади, вправи з побудови кадру, створення медіаісторії або розроблення концепції аудіовізуального проєкту. Пояснення мають бути зрозумілими для непідготовленої аудиторії, а практичні дії — спрямованими на отримання конкретного результату.

Після завершення розроблення необхідно здійснити самоаналіз майстер-класу за такими критеріями: відповідність профорієнтаційній меті; актуальність і доступність змісту; логічність сценарію; практична спрямованість; якість демонстраційних матеріалів; можливість активної участі аудиторії; ефективність комунікації та реалістичність часового планування. Окремо слід визначити, яким чином оцінюватиметься результативність заходу: за відгуками учасників, якістю виконання

практичного завдання, характером запитань або зацікавленістю в подальшому ознайомленні з освітньою програмою. Підсумком самостійної роботи має стати методично обґрунтований сценарій, готовий до практичної реалізації та подальшого вдосконалення.

Основна література

1. Верховна Рада України. (2014). Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text

2. Верховна Рада України. (2017). Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text

3. Волкова, Н. П. (2007). Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів (2-ге вид., перероб. і доп.). Видавничий центр «Академія».

4. Зязюн, І. А. (Ред.). (2008). Педагогічна майстерність: Підручник (3-тє вид., допов. і перероб.). СПД Богданова А. М.

5. Кабінет Міністрів України. (2015). Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова від 23 листопада 2011 року № 1341 (зі змінами). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п#Text

6. Міністерство освіти і науки України. (2019). Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Наказ від 11 липня 2019 року № 977. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text

7. Ортинський, В. Л. (2009). Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. Центр учбової літератури.

8. Фіцула, М. М. (2014). Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник (2-ге вид., допов.). Академвидав.

Підготовка звітної документації по Педагогічному практикуму

Підготовка звітної документації за результатами педагогічного практикуму в Харківській державній академії дизайну і мистецтв (ХДАДМ) розпочинається з узагальнення виконаних аспірантом завдань відповідно до індивідуального плану проходження практикуму, погодженого з науковим керівником і затвердженого випусковою кафедрою. Аспірант систематизує матеріали проведених лекційних і практичних занять, розроблені плани-конспекти, навчально-методичні матеріали, результати участі в профорієнтаційних заходах та інші документи, що підтверджують виконання програми практикуму. На основі цих матеріалів готується звіт, у якому відображаються зміст виконаної роботи, набуті педагогічні компетентності, результати самоаналізу проведених занять і висновки щодо професійного розвитку.

Підготовлені звітні документи аспірант подає науковому керівникові для перевірки відповідності виконаної роботи індивідуальному плану та програмі педагогічного практикуму. Після опрацювання зауважень і внесення необхідних коректив звітні матеріали погоджуються науковим керівником, зокрема за місцем його основної роботи, якщо це передбачено встановленою процедурою. Таке погодження підтверджує ознайомлення керівника з результатами проходження практикуму та його оцінку повноти та належної якості підготовлених матеріалів. Документи, оформлені відповідно до вимог ХДАДМ, передаються на випускову кафедру для розгляду та подальшого оформлення результатів практики.

Завершальний етап передбачає представлення аспірантом результатів педагогічного практикуму у визначеній ХДАДМ формі, розгляд звітної документації відповідальними особами та оцінювання виконання програми практикуму. За результатами розгляду виставляється відповідна оцінка або оформлюється залік згідно з установленими вимогами. Остаточний перелік звітних документів, форма їх погодження, необхідність підпису чи відгуку наукового керівника за місцем його роботи, строки подання та порядок затвердження визначаються чинними внутрішніми нормативними й методичними документами ХДАДМ та вимогами випускової кафедри.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Закон України «Про вищу освіту» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text
2. Yermakova T., Bondarenko I., Kutateladze V., Jagiello W. Inclusive Education and Interdisciplinary Approaches to the Environment, Pedagogical Support, and Social Development: A Systematic Review. Pedagogy of Physical Culture and Sports. 2025; 29(5):419-43. https://doi.org/10.15561/26649837.2025.0505
3. Єрмакова Т. С. Методичні рекомендації з дисципліни «Теорія і методика мистецької освіти» для аспірантів 2 курсу з підготовки докторів філософії. Харків: PrintHouse, 2020. 24 с.
4. Петренко Л. М. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутнього викладача закладу вищої педагогічної освіти до професійної діяльності в умовах цифровізації суспільства : монографія. Київ : Вид-во ТОВ «Юрка Любченка», 2024. 246 с.
5. Соколюк Л. Д. Вища мистецька школа Харкова: від модернізму до трансформації (1921-1962). Харків: Видавець Олександр Савчук, 2023. 150 с.
6. Стинська В. В. Методика викладання у вищій школі: *навчальний посібник*. Івано-Франківськ, 2022.180 с.
7. Топузов О. М. Освітня сфера України: національні пріоритети, проблеми і перспективи: монографія. Серія «Наукова школа». Київ: Педагогічна думка. 2024. 208 с. https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2024/12/Topuzov_2024_.pdf

Додаткова література:

1. Коркішко О., Трещалов В. Формування навичок Soft Skills майбутніх педагогів через наповнення змісту освітніх компонентів елементами тренінгових технологій (за матеріалами кваліфікаційної роботи). *Гуманізація навчально-виховного процесу.* 2023, № 1 (103). С. 17– 23.
2. Кулик І.В. Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача: методичні рекомендації. Івано-Франківськ: НАІР, 2021. 66 с.
3. Педагогіка і психологія постмодернізму: цінності, компетентності, діджиталізація. Aerzen : Heilberg IT Solutions UG (haftungsbeschränkt) InterGING Verlag, 2021. 504 с.
4. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. Київ: Академія, 2009. 560 с.

5. Соколюк Л. Михайло Бойчук та його школа. Харків: Видавець Савчук О.О., 2014. 386 с.
6. Стеблюк С. В. Лекція як один із видів навчальних занять у закладі вищої освіти: сучасний вимір. Педагогічна інноватика: сучасність та перспективи. 2024. № 6. 22–25.
7. Шлейхер А. Найкращий клас у світі: як створити освітню систему 21-го століття / Переклала з англ. Г. Лелів. Львів: Літопис, 2018. 296 с. https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/yakist-osviti/shlyaykher-naykrashchiy-klas-u-sviti-yak-stvoriti-sistemu-osviti-21-go-stolittya.pdf
8. Dwojaczny B, Iermakov S, Yermakova T., Cieślicka M. The effect of acute exercise on cognition. *Physical education of students*. 2020. Vol. 24(6). P. 325–331.
9. Yermakova T.S., Podolski A. Pedagogical approach to the development of art therapy – a review. *Arch Budo.* 2019. Vol. 15. P. 171–179.

15. Інформаційні ресурси

1. Міністерство культури України. URL: https://mincult.gov.ua
2. Міністерство освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua
3. Дія. Цифрова освіта. URL : https://osvita.diia.gov.ua
4. Coursera. URL : https://www.coursera.org
5. EdEra. URL : https://ed-era.com
6. Google Digital Workshop. URL : https://grow.google/intl/ua/courses-and-tools/
7. Prometheus. URL : https://prometheus.org.ua/courses-catalog/

РЕЦЕНЗІЯ

на

Методичні вказівки до проходження Педагогічного практикуму

для здобувачів третього рівня освіти ОНП В1 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»

Методичні вказівки до проходження Педагогічного практикуму для здобувачів третього рівня вищої освіти освітньо-наукової програми В1 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» є актуальним навчально-методичним матеріалом, спрямованим на формування педагогічної компетентності майбутніх докторів філософії. Їх актуальність зумовлена необхідністю підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних поєднувати науково-дослідницьку діяльність із викладанням фахових дисциплін у закладах вищої освіти мистецького спрямування. Особливого значення ця підготовка набуває в умовах трансформації вищої мистецької освіти, оновлення освітніх технологій і посилення вимог до якості професійної підготовки науково-педагогічних працівників.

Зміст методичних вказівок зорієнтований на послідовне формування практичних умінь, необхідних для організації та здійснення освітнього процесу. Передбачені завдання охоплюють ознайомлення з нормативною та навчально-методичною документацією, підготовку й проведення лекційних і практичних занять із фахових дисциплін, розроблення навчальних матеріалів, а також участь у профорієнтаційній діяльності. Такий підхід забезпечує системне опанування основних напрямів педагогічної роботи та сприяє усвідомленню відповідальності викладача за якість освітнього процесу й результати навчання здобувачів освіти.

Позитивною особливістю методичних вказівок є їхня відповідність специфіці підготовки аспірантів за спеціальністю В1 «Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво». Практичні завдання дають змогу інтегрувати наукові інтереси аспірантів у викладацьку діяльність, використовувати приклади з аудіовізуального мистецтва й виробництва, застосовувати сучасні методи навчання та цифрові засоби в освітньому процесі. Це сприяє розвитку здатності проєктувати зміст занять відповідно до цілей освітньої програми, добирати ефективні методи викладання, організовувати взаємодію з аудиторією та здійснювати критичний самоаналіз власної педагогічної діяльності.

Методичні вказівки мають практичну цінність завдяки структурованості завдань, орієнтації на самостійну роботу аспірантів і послідовному переходу від опрацювання теоретичних засад педагогіки вищої школи до розроблення конкретних навчально-методичних матеріалів. Запропонована організація роботи створює умови для розвитку педагогічної рефлексії, уміння планувати освітню діяльність, оцінювати результати навчання та вдосконалювати власні методи викладання. Використання цих матеріалів сприятиме підвищенню якості

педагогічної підготовки аспірантів і забезпечуватиме належний зв'язок між їхньою науково-дослідницькою та майбутньою професійно-педагогічною діяльністю.

Загалом методичні вказівки до проходження педагогічного практикуму відповідають меті професійно-педагогічної підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти, мають належну методичну спрямованість і можуть бути використані в освітньому процесі за ОНП В1 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво». З огляду на актуальність змісту, практичну значущість і спрямованість на формування педагогічних компетентностей вважаю, що методичні вказівки заслуговують на позитивну оцінку та рекомендуються до затвердження й використання в освітньому процесі.

Рецензент:

кандидат філософських наук, доцент,

декан факультету «Образотворче мистецтво»

ХДАДМ Ольга ІВАЩЕНКО.